

ФУРСІН О.О.,

кандидат наук державного управління,
доцент кафедри менеджменту організацій
та управління проектами
Запорізької державної інженерної академії
(Запоріжжя, Україна) fursin@ukr.net

ШЛЯХИ І НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНОЮ ЕКОНОМІКОЮ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

В статті дається аналіз формування шляхів і напрямків підвищення ефективності управління соціально-орієнтованою економікою регіонів України; аналізуються проблеми соціально-орієнтованої економіки регіонів України та шляхи їх вирішення; обґрунтовуються практичні рекомендації щодо впровадження соціально-орієнтованого державного управління в регіонах.

Ключові слова: соціально-орієнтована економіка, регіон, соціальна держава, соціальні стандарти, європейський досвід, регіони України, соціально-орієнтоване державне управління

Постановка проблеми

Актуальність теми дослідження наближення України до економічних і соціальних стандартів розвинених країн потребує побудови соціально справедливого суспільства, забезпечення гідних умов життя для соціально вразливих верств населення та піддвищення ефективності роботи системи захисту прав людини. Розвиток країни має бути спрямовано на створення належного рівня та високої якості життя у вільній демократичній соціальній державі, що є важливою передумовою консолідації суспільства та економічного розвитку. В умовах економії бюджетних коштів має бути здійснено перехід від патерналізму в соціальній сфері до партнерства між державою, бізнесом і громадянами в усіх аспектах соціальної допомоги.

Відсутність цілісної концепції і науково-обґрунтованих рекомендацій щодо радикального поновлення існуючої системи управління соціально-економічним розвитком регіонів не дозволяє місцевим органам влади активно реалізувати умови формування соціальної держави. Заходи, що приймаються місцевими органами влади, без наукового забезпечення процесу перетворень замість оновлення системи управління приводять до відродження командно-адміністративних методів і форм управління, заміні моделей ринкового і державного регулювання автократичними моделями. У цих умовах, незважаючи на створення додаткових структур управління і зростання чисельності персоналу, ефективність управління економікою регіону залишається низькою і як наслідок – позитивна динаміка рівня і

якості життя населення у більшості регіонів України практично відсутня. Ринкова інфраструктура і конкурентне середовище у ряді регіонів України знаходяться на початковій стадії формування, можливості розвитку малого підприємництва як базової структури регіонального ринкового господарства і активного суб'єкта властивої йому конкурентного середовища, недостатньо активно стимулюються і реалізуються. Аналіз концепцій, планів і програм соціально-економічного розвитку регіонів свідчить, що для багатьох регіонів України характерним є відсутність соціальної орієнтації цих найважливіших управлінських рішень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Методологічні засади державного управління в умовах ринкової економіки з достатньою повнотою висвітлюються у працях відомих зарубіжних вчених: М. Амстронга, Є. Брегея, Д. Б'юкенена, У. Буковича, М. Вебера, Т. Веблена, Ф. Візера, Д. Гелбрейта, Б. Дікона, Дж. Кейнса, Ф. Листа, К. Маркса, А. Маршалла, В. Оукена, Р. Скідельські, М. Фрідмена та ін. Значний внесок у подальший розвиток теорії державного управління соціально-економічними системами різних рівнів в умовах становлення ринкових відносин зробили вітчизняні вчені: В. Авер'янов, Б. Адамов, О. Амосов, О. Амоша, Л. Анічин, С. Галуза, А. Гальчинський, В. Геєць, М. Герасимчук, А. Дегтяр, Д. Карамішев, В. Колпаков, О. Коротич, М. Латинін, Т. Лозинська, В. Мартиненко, Ю. Маршавін, М. Чумаченко та ін. Різні аспекти сформованої зарубіжними вченими теорії державного управління в контексті її суб'єкт-об'єктної парадигми досліджуються вітчизняними вченими В. Авер'яновим, О. Амосовим, В. Бакуменком, О. Богдановим, В. Воронковою, Г. Губерною, В. Дорофієнком, В. Заблоцьким, В. Князевим, І. Коліушком, М. Корецьким, О. Кордуном, Л. Крищенко, В. Лобасом, В. Луговим, Г. Мостовим, І. Надольним, П. Надолішнім, Н. Нижник, Г. Одінцовою, С. Поважним, І. Пригожиним, В. Ребкалом, В. Рижих, І. Розпутенком, С. Серьогіним, В. Скуратівським, О. Сушинським, В. Тертичкою, В. Тронем, В. Цветковим, Ю. Шаровим, Г. Щокіним і багатьма іншими ученими різних галузей.

Рішення вказаних проблем слід шукати на шляху формування соціально-орієнтованої системи управління економікою регіонів України, місія і основна мета якої – забезпечення розширеного відтворення умов життєдіяльності людини як найвищої цінності українського суспільства ХХІ століття. Потреба у формуванні принципово нової системи регіонального управління соціальною політикою і вибір її в якості основи соціальних орієнтирів диктуються об'єктивними передумовами: переходом до побудови в Україні соціальної держави, основною метою якої є забезпечення достойного життя і вільного розвитку людини; необхідністю трансформації української економіки у високоєфективну соціально-орієнтовану ринкову економіку, здатну швидко адаптуватися до динамічно плінних ринковим умов функціонування; відставання у розвитку теорії регіонального

управління від практики реформування економіки регіонів, особливо у високорозвинутих країнах світу.

Мета статті - формування концепції управління соціально-орієнтованою економікою регіону України.

Виклад основного матеріалу:

Сучасна світова практика апробувала і реалізує різні моделі розвитку держави. У другій половині минулого століття багато країн Європи затвердили конституційно і перетворюють у життя демократичні соціальні моделі. У 1949р., у відповідності з Конституцією, демократичною і соціальною державою проголошена Німеччина. З 1958 р. згідно ст.1 Конституції, неділимою, світською, соціальною, демократичною республікою являється Франція. З 1978 р., згідно з Конституцією, правовою, демократичною, соціальною державою стала Іспанія. Принципи соціальної держави і тій чи іншій мірі закріплені в конституціях Італії, Португалії, Швеції, Туреччини, Нідерландів, Данії, Греції. Сьогодні і інші розвинуті країни, незалежно від наявності у конституціях положень про належність до соціальної держави, де-факто проводять свою соціально-економічну політику як соціальної держави.

Основні принципи, що лежать в основі соціальної держави: по-перше, економічна свобода людини і визнання за підприємцями і роботодавцями, їх союзами і особами найманої праці та їх профспілками права тарифної автономії на основі соціального партнерства; по-друге, регулююча роль ринку, яка здійснюється через механізм «попит-пропозиція» і конкуренцію;

по-третє, відповідальність держави за стан і розвиток ефективної соціальної політики, направленої на забезпечення достойного життя і вільного розвитку людини; по-четверте, соціальна відповідальність господарюючих суб'єктів, соціальна справедливість у суспільстві, у тому числі при перерозподілі національного доходу, соціальна солідарність громадян; по-п'яте, економічна демократія – через участь громадян в управлінні організаціями, в суспільному і державному житті своєї країни.

Узагальнено досвід багатьох європейських країн свідчить, що вони беруть на себе піклування про соціальну справедливість, як основу для сильної соціальної політики, розвивають соціально-ринкову економіку, підвищують соціальну відповідальність бізнесу. При цьому вивчалися різні теорії державного облаштування: еліт, конвергенції, плюралістичної демократії, історико-матеріалістична, соціальної держави, а також різні економічні моделі, які спираються на ліберальні принципи, на принципи кейнсіанство. Тобто соціальні держави не покладаються на стихію ринку і не відходять від економічного і соціального життя своєї країни. У конституціях більшості країн СНД суспільна сутність їх облаштування визначена як соціальна держава. Пороте ці конституційні норми лише декларовані та їх належить ще реалізувати у повній мірі на практиці, а це далеко не просте питання.

Україна – європейська держава, в основі якої повинна бути сформована соціальна держава, політика якої направлена на забезпечення достойного життя і свободної самореалізації особистості. Соціальною може бути лише держава, яка: спирається на панування права і забезпечення перш за все гарантії дотримання прав і свобод людини; сприяє створенню умов для реалізації свого трудового та інтелектуального потенціалу з тим, щоб на цій основі забезпечити матеріальний добробут людини; здійснює при будь-яких системних і структурних перетвореннях у суспільстві сильну, послідовну демократичну політику з тим, щоб орієнтуватися на максимально можливі інвестиції в людину, на досягнення високих життєвих стандартів для більшості громадян, на адресну підтримку найбільш вразливих верств і груп населення; у якому будь-який господарюючий суб'єкт, будь-який власник засобів виробництва несе певне соціальне навантаження; створює благоприємні умови для реальної участі громадян у виробленні і соціальної експертизи управлінських рішень; визнає і реалізує систему соціального партнерства у якості основного механізму суспільної згоди, балансу інтересів працівника, роботодавця, держави при регулюванні соціально-економічних і трудових відносин; орієнтоване на укріплення сім'ї як основної ланки суспільства, на духовний, культурний, моральний розвиток, на бережливе відношення до спадкоємності минулого, збереження самобутніх національно-історичних традицій.

Проте в основі напрямків соціально-економічної політики України на довгострокову перспективу замість соціальної держави (патерналізму) повинна сформуватися субсидіарна держава, яка забезпечує соціальні гарантії у тій мірі, у якій суспільство може це зробити. При цьому, якщо патерналізм походить від латинського терміну «патернус», що означає батьківське піклування про своїх працівників, добродійність, то термін «субсидіарний» може бути виведено з поняття «субсидіарна відповідальність», як може бути одним із принципів соціальної держави. Концепцію соціально-орієнтованого державного управління слід удосконалити: конкретизацією цілей, принципів соціальної держави, пріоритетів соціально-економічної політики, змісту соціальних стандартів та їх понять, фінансового поетапного забезпечення і створення механізмів утворення ресурсів для соціальної держави та інших питань. Ідеї соціальної держави і соціально-орієнтованого управління витребувані життям, суспільними об'єднаннями, системою соціального партнерства, тому необхідно сформулювати умови для реалізації основних положень, принципів і механізмів, сформульованих концепцією моделі соціальної держави в Україні. Так, ідеї соціальної держави витребувані, для цього є передумови і умови, у тому числі економічні для їх втілення на практиці. Більшість громадян України вимагають і очікують соціальних перемін, ліквідації бідності, скорочення вимирання населення країни на фоні безупинного збагачення меншості. Стратегічною метою для України є створення гідних

умов для життя людей, подолання бідності, у тому числі шляхом консолідації, мобілізації інтелектуальних сил, об'єднання всіх гілок влади заради спільної цілі. А це і є реалізація таких принципів соціальної держави, як соціальна солідарність і соціальна відповідальність у суспільстві, направлені на формування умов для функціонування соціальної держави із соціальною ринковою економікою. Будь-які перетворення в економіці повинні слугувати якісному збільшенню достатку людей, реальних доходів, забезпечення найвищих соціальних стандартів наших громадян. Державна соціальна політика направлена на створення ефективної, багатоукладної і соціально-орієнтованої економіки, незалежної сильної соціальної держави, здатної захистити інтереси і права всіх громадян. Тим самим була створена критична маса усвідомлення необхідності здійснення комплексної державної програми заходів по практичному перетворенню у життя конституційних положень формування правової соціальної держави і соціально-орієнтованого державного управління. Соціальна держава – це ідея, яка відображає потреби сучасного суспільства. Інструментом при вирішенні суперечливих інтересів праці і капіталу є соціальне партнерство, а необхідно умовою ефективного функціонування соціально-орієнтованого управління – реалізація соціальної відповідальності органів влади, бізнесу і громадянина, в онові яких забезпечення соціальних стандартів – норма і нормативів, які забезпечують реалізацію гарантованих Конституцією України соціально-трудова права громадян, які виступають одночасно орієнтирами у реалізації соціальної і економічної політики соціальної держави. Реальне втілення соціальних обов'язків держави перед своїми громадянами можливе лише на основі високо розвинутого соціально-орієнтованого ринкового господарства, рівень і стан якого являються базовою основою функціонування соціальної держави. Перш за все це потребує створення нового і удосконалення діючого законодавства, яке повинно і кількісно, і якісно визначати і встановлювати параметри достойного життя людей, а виконавча влада – реалізувати поставлені цілі.

Проблема конкурентоспроможності - дійсно складна, так як Україна у спадщину отримала не ринкове і не конкурентне середовище. Одним з перших кроків на шляху до перебудови економіки є створення системи державних органів захисту конкуренції та формування відповідної законодавчої бази. Якщо у США конкурентне законодавство існує вже понад 100 років, то в Україні тільки почало створюватися. Головна проблема – як захистити конкуренцію на державному рівні у мовах глобалізованого світового господарства. Ряд центральних органів виконавчої влади, які мають окремі повноваження щодо конкуренції, не приділяють їй достатньої уваги. Загальну ідеологію управлінської діяльності слід зорієнтувати на першочерговість захисту конкуренції, як це має місце у багатьох розвинених країнах, зокрема у Великій Британії. Національна конкурентоспроможність – це сукупність факторів, які дозволяють одним країнам мати переваги над

іншими у всіх сферах суспільної діяльності, здатність держави чи регіону до стійкості від зовнішніх потрясінь.

Глобалізація потребує реформування адміністративно-територіального облаштування країни. Цивілізована, добросовісна конкуренція не розвивається сама по собі, а вимагає певних державних цілеспрямованих заходів, направлених на створення і захист конкурентного середовища, здійснення профілактики та безпосереднє припинення порушень конкурентного законодавства, сприяння розвитку добросовісної конкуренції на товарних ринках. Система органів управління конкурентним процесом складається з органів загальної компетенції, спеціальної компетенції та органів, що мають окремі повноваження щодо конкуренції, але ці важелі не використовуються достатньою мірою. Світовий досвід свідчить, що найефективнішим є розмежування повноважень розслідування і прийняття рішень між окремими державними структурами. В більшості країн світу один орган(економічний) досліджує проблеми, другий (юридичний) приймає рішення, крім того, є ще дорадчі органи, які здійснюють незалежну експертизу конкурентної політики з точки зору широких кіл громадськості. В Україні всі ці функції здійснює Антимонопольний комітет.

Конкурентна політика в державі стане тільки тоді дієвою, якщо всі владні структури будуть спроможні проникнутися її розумінням. Ідеологію державної політики слід переорієнтувати з методів ручного управління на методи пробудження підприємницької ініціативи, створення та захист підприємницького середовища в усіх сферах суспільно-економічної діяльності. Конкурентна політика держави – це не стільки боротьба з порушеннями законодавства, скільки комплекс заходів зі створення ефективного конкурентного середовища. Потрібно формувати дійсно ринкові конкурентні умови і тоді сама собою зникне більшість гострих проблем, які сьогодні виникають у суспільстві.

Нами обґрунтовано тенденції розвитку та інструменти механізмів соціально-орієнтованого державного управління на рівні регіону, здатних швидко адаптуватися до динамічно плінних ринковим умов функціонування. Ефективність соціальної держави знаходиться у прямій залежності від цілого ряду інструментів фінансово-матеріального, інтелектуально-кадрового, нормативно-правового, інформаційного і духовно-морального характеру. Серед них у першу чергу виокремлюють: рівень економічного розвитку країни і темпи науково-технічного та економічного росту; згода основних політичних сил відносно набору соціальних програм. Вважаємо за необхідне виділити наступні групи факторів: 1) економічні, пов'язані з рівнем соціально-економічного розвитку держави і кожного конкретного регіону, особливостями розвитку соціальної інфраструктури, характером і типом власності на підприємствах; 2) політичні, які характеризують сутність і вплив соціальної політики на підвищення потенціалу соціальної сфери, реалізацію правових гарантій у сфері соціального відтворення населення, соціальну

підтримку і допомогу населенню, а також на розвиток соціально-політичної ситуації 3) правові – зумовлюють прийняття і реалізацію законодавчих норм і правовідносин у сфері регулювання соціальних відносин, рівня правосвідомості населення; 4) культурній – визначальний вплив системи моральних і культурно-духовних цінностей, норм і традицій, які панують у суспільстві, їх регіональних особливостей на соціальні відносини; 5) природно-кліматичні, які підкреслюють особливості природного середовища існування населення й екологічну ситуацію в регіоні і впливають на стандарти і спосіб життя населення; 6) соціально-демографічні, враховуючи чисельність населення за соціальними групами та їх склад, народжуваність і смертність, міграцію, зайнятість, професійно-кваліфікаційну структуру; 7) національно-етнічний – визначальний вплив на соціальні процеси в суспільстві і в регіонах національного менталітету, інтересів, традицій і звичаїв; 8) соціально-психологічні, які представляють особливості прояву в соціальних відносинах настроїв, переживань, очікувань населення, їхніх прагнень, особистісних і групових установок.

Розкрито організаційно-управлінські та правові заходи упровадження механізмів соціально-орієнтованого державного управління, які зводяться до виконання державницьких, зокрема аналітичних програм «Системна криза в Україні: передумови, ризики та шляхи подолання», в основі якої правове забезпечення управління, використання правових способів для регуляції організації та діяльності суб'єктів управлінських відносин і для забезпечення їх впливу через посередництво комплексу засобів на об'єкти управління. За допомогою права досягається кінцевий вплив управління на суспільні процеси, працю, виробництво, розподіл, соціальну сферу. Такий підхід дозволяє розглядати правове забезпечення як комплекс соціальних технологій, що включають різні галузі права. Організаційно-управлінські заходи виражаються в правових цілях і орієнтирах, у встановленні управлінських структур, юридичних режимів діяльності. Широкий спектр правових методів дозволяє вести мову про юридичні імперативи, які повинні бути загальнообов'язковими і стійкими, сполучення в них особистих, корпоративних, державних інтересів та інтересів суспільства, що слугує гарантією упровадження соціально-орієнтованого державного управління.

Відзначено, що в основі ефективного управління соціально-економічними і соціально-культурними процесами в умовах ринку повинна бути оптимізація як процес вибору найкращого варіанту із можливих, що розвивається в певних темпоральних кордонах. Оптимізація – це приведення системи в найкращий(оптимальний) стан; результат(оптимум) залежить від даного критерію оптимальності, а також від обмежень на змінні і від зв'язків між ними. В ринкових умовах задача оптимізації набуває також складової гри, того економічного оптимуму, який є динамічною урівноваженою системою, кожна із яких прямує до своєї цілі. Проблема стійкого розвитку у регіонах зумовлена загрозливим зростанням негативних явищ і тенденцій в житті світової спільноти: нерівномірним економічним розвитком держав і регіонів,

демографічним вибухом, розширенням зон воєнних конфліктів на основі національного і етнічного антагонізму, екологічними катастрофами, порушеннями державного суверенітету та цілісності України. Вирішення проблеми стійкого розвитку лежить у напрямку багатокритеріальної задачі пошуку оптимальної організації міждержавних відносин і переходу до них. Процеси глобалізації привели до конфлікту «загальнолюдських цінностей» з святинями національних культур, до зникнення рідного ґрунту.

Тому головними завданнями соціального розвитку є наступні:

1. Радикальне підвищення ролі гідної та продуктивної праці в соціальному розвитку:

- створення структур, відповідальних за стратегічне прогнозування освітньо-кваліфікаційних потреб ринку праці і на національному, і на регіональному рівнях;

- раціоналізація за участю представників бізнесу підготовки фахівців згідно з потребами глобальної, національної та регіональної економік на основі стратегічних прогнозів кадрових (освітньо-кваліфікаційних) потреб ринку праці відповідно до цілей економічної політики на підставі соціально-демографічного аналізу й даних щодо регіонального розвитку;

- широке залучення роботодавців до процесу підготовки кадрів різного освітньо-кваліфікаційного рівня на всіх стадіях процесу;

- розроблення системних прогнозів щодо потреби в робочій силі, заснованих на пріоритетах розвитку економіки, аналізі демографічних і міграційних процесів та проведення на цій основі системних заходів щодо оптимізації регіонального розміщення робочої сили.

2. Усунення надмірних диспропорцій суспільного розподілу доходів, скорочення бідності й формування прогресивної соціальної структури суспільства:

- суттєве вдосконалення функції державного нагляду і контролю за дотриманням трудового законодавства, недопущення і виникнення заборгованості із заробітної плати й виплат соціального характеру;

- подальше реформування пенсійного забезпечення;

- створення інституційних компонентів функціонування накопичувальної системи системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.

3. Створення ефективної системи соціальної підтримки сімей, молоді та дітей, насамперед таких, які опинилися у складних життєвих обставинах:

- посилення соціальної відповідальності бізнесу. Насамперед у частині збереження й відновлення соціальної та культурної інфраструктури територій, де розташовані виробничі потужності, підтримки соціальних ініціатив територіальних громад;

- посилення адресного характеру надання соціальної допомоги та пільг:

- поєднання матеріальної допомоги бідним із заходами щодо соціальної інтеграції та підвищення конкурентоспроможності на ринку праці;

- удосконалення та розвиток соціальних послуг для підвищення їх якості;

- подальше розроблення та впровадження державних стандартів соціальних послуг, підвищення ефективності механізмів соціального замовлення та контролю за якістю надання соціальних послуг;

- посилення соціальної підтримки громадян похилого віку та інвалідів, подальший розвиток системи послуг, що надаються за місцем проживання.

Висновки і перспективи подальших розвідок у даному напрямку.

Виходячи з вищенаведених особливостей глобального поступу та проаналізованих властивостей та потенціалу національної економіки, можна констатувати, що формування нової моделі розвитку для України має відбуватися під впливом низки імперативів.

По-перше, імперативом економічного розвитку України у найближчому десятилітті буде відновлення низки показників економічного зростання, яке спиратиметься насамперед на позитивну динаміку в реальному секторі економіки.

По-друге, модель може бути легітимною лише за відчутного соціального ефекту її реалізації.

По-третьє, реалізація засад нової моделі має відбуватися у стабільному фінансово-економічному середовищі, і підтримання цієї стабільності – одна з ключових функцій держави.

По-четверте, потрібна територіальна реконсолідація України через «перезавантаження» економічних повноважень регіонів.

По-п'яте, необхідні відновлення довіри до держави та налагодження партнерства держави та суспільства.

Список використаних джерел

1. Бевзенко Л.Д. Соціальна самоорганізація: надія чи загроза / Л.Д.Бевзенко // Людина і влада. – 2000. – №11-12. – С.70-76.

2. Бех В.П. Социальный организм: философско-методологический анализ. – Запорожье.: «Тандем-У», 1998. – 186 с.

3. Воронкова В.Г. Філософія гуманістичного менеджменту (соціально-антропологічні виміри). Монографія. / Воронкова Валентина Григорівна. – Запоріжжя: РВВ ЗДІА, 2008. – 254 с.

4. Воронкова В.Г., Фурсін О.О., Сапа Н.В. Соціально-орієнтоване державне управління: монографія / О.О.Фурсін, Н.В.Сапа, під ред. д.ф.н., проф. Воронкової В.Г./ Запоріжжя, ЗДІА, 2011.- 256с.

5. Воронкова В.Г. Роль держави в суспільстві, що змінюється, та її вплив на становлення сталого розвитку // Збірник наукових праць. Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. – Запоріжжя: ЗДІА. – Випуск №26. – 2006. – 229 с.

6. Европейская социальная хартия: [пер. с франц.]. – М.: Междунар. отношения, 2002. – 264 с.

7. Єременко В.Г. Про науку і курс «соціальної економіки» / В.Г.Єременко // Економіка України. – 1996. – №5. – С.52-65.

Фурсін О.О., 2014

8. Пригожин И.Р. Порядок из хаоса. Новый диалог человека с природой / Илья Пригожин, Изабель Стингерс; общ. ред. И послесл. В.И.Аршинова, Ю.Л.Климонтovichа, Ю.В.Сачкова. Изд.5-е. – М.: КомКнига, 2005. – 422 с.

REFERENCES

1. Bevzenko LD *Social self-organization: hope or threat* / L.D.Bevzenko // *Man and power*. - 2000. - №11-12. - S.70-76.
2. Bech VP *Sotsyalnyy organism: philosophical and methodological analysis*. - Zaporozhe .: "_TandemU", 1998. - 186 p.
3. Voronkov V. *The philosophy of humanistic management (socio-anthropological measurements)*. Monograph. / Valentina G. Voronkov. - Zaporozhye: RIO ZGIA, 2008. - 254 p.
4. V. Voronkov, Fursin OO, NV Sapa *Socially-oriented governance: monograph* / O.O.Fursin, N.V.Sapa, ed .. PhD, professor .. Voronkova VG / Zaporozhye, ZGIA, 2011.- 256p.
5. Voronkov V. *The role of government in society, changing and its impact on the sustainable development* // *Scientific Papers. Humanitarian Bulletin Zaporozhye State Engineering Academy*. - Zaporozhye: ZGIA. - Issue №26. - 2006. - 229 p.
6. *Social Evropeyskaya hartuya: [Trans. with the French.]*. - М .: Internat. relationships, 2002. - 264 p.
7. V. Eremenko *On Science and the rate of "social economy"* / V.H.Yeremenko // *Economy of Ukraine*. - 1996. - №5. - S.52-65.
8. Prigogine IR *Order out of chaos. New dialogue with nature* / Ilia Prigogine, Isabelle Stingers; Society. Ed. And poslesl. V.I.Arshinova, Yu.L.Klimontovichа, Yu.V.Sachkova. Izd.5 th. - М .: KomKniga, 2005. - 422 p.

ФУРСИН А.А., кандидат наук в сфере государственного управления, доцент кафедры менеджмента организаций и управления проектами Запорожской государственной инженерной академии
(Запорожье, Украина) fursin@ukr.net

ПУТИ И НАПРАВЛЕНИЯ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ УПРАВЛЕНИЯ СОЦИАЛЬНО-ОРИЕНТИРОВАННОЙ ЭКОНОМИКОЙ РЕГИОНОВ УКРАИНЫ

В статье дается анализ формирования концепции социально-ориентированной экономики регионов Украины, включая и Запорожский регион; анализируются проблемы социально-ориентированной экономики регионов Украины и пути их решения; обосновываются практические рекомендации относительно внедрения социально-ориентированного государственного управления в регионах

Ключевые слова: социально-ориентированная экономика, регион, социальное государство, социальные стандарты, европейский опыт, регионы Украины, социально-ориентированное государственное управление

FURSIN A.A. Candidate of Science in Public Administration, Associate Professor Department of Management of Organizations and project management Zaporozhye State Engineering Academy
(Zaporozhye, Ukraine) fursin@ukr.net

WAYS AND AREAS OF EFFICIENCY OF SOCIO-ORIENTED WITH THE REGION'S ECONOMY UKRAINE

The analysis of forming of conception of the socially-oriented economy of regions of Ukraine is given in the article, including the Zaporizhzhya region; the problems of the socially-oriented economy of regions of Ukraine and way of their decision are analyses; practical recommendations are grounded in relation to introduction of the socially-oriented state administration in regions. Formation of the concept of social management focuses on the region of Ukraine, to distinguish the ways and areas for further direction of the country in the present context of globalization and market economy. Achieving this goal requires solving the following tasks: disclosure of socially-oriented management and social-oriented economies in the region; identify prerequisite for the formation of socially-oriented management system; developing a methodological framework for regional management of social-oriented economies (identifying the main principles and mechanisms that ensure the integration of economic and social processes in the territorial economic complex, forms management impact on socio-economic processes of regional development); justification of the main directions of forming social management system focuses on the development of methods and tools of influence on the socio-economic efficiency of the region; develop a model integrating the economic interests of the center and the regions of Ukraine in the economic transformation of Ukraine; systematization and development of scientific information and analytical foundations of socially-oriented economy of the region. The problem of sustainable development in the region is due to the impending growth of negative phenomena and trends in the life of the world community, uneven economic development of countries and regions, the population explosion, expansion of areas of military conflicts based on national and ethnic antagonism, environmental catastrophes. Solving the problem of sustainable development is towards multi task of searching the optimal organization of international relations and moving towards them. The processes of globalization have led to conflict "universal values" of the sacred national cultures in the disappearance of native soil. The study makes it possible to make practical recommendations for implementation of socially-oriented governance in the region. In the context of globalization and competition policy of the government should work with the regions as with peer partners for economic development and improve quality of life. Promising tool for the development of regional economies multiplier effect in Ukraine is the creation of regional clusters as vertically integrated companies and organizations interrelated areas that are usually compatible research base and adequate management.

Keywords: *the socially-oriented economy, region, social state, social standards, European experience, regions of Ukraine, socially-oriented state administration.*